

Βρυξέλλες, 24 Ιουνίου 2026
(OR. en)

10460/26

Διοργανικοί φάκελοι:
2025/0543(COD)
2025/0544(CNS)

RECH 277
COMPET 760
IND 408
MI 624
EDUC 266
TELECOM 310
ENER 391
ENV 718
CLIMA 324
AGRI 491
TRANS 414
SAN 473
BIOTECH 77
CADREFIN 287
CODEC 1161

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΗΜΕΙΟΥ «Α»

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Συμβούλιο

Θέμα: Δέσμη «Ορίζων Ευρώπη»: Πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας 2028-2034

α) Πρόγραμμα-πλαίσιο και κανόνες συμμετοχής και διάδοσής του

β) Ειδικό πρόγραμμα υλοποίησης του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»
— *Μερική γενική προσέγγιση*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 16 Ιουλίου 2025 η Επιτροπή δημοσίευσε τις προτάσεις για τη δέσμη «Ορίζων Ευρώπη»: τον κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαίσιου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» (στο εξής: πρόγραμμα-πλαίσιο)¹ και την απόφαση του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ειδικού προγράμματος υλοποίησης του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» (στο εξής: ειδικό πρόγραμμα)².
2. Η πρόταση της Επιτροπής σχετικά με το πρόγραμμα-πλαίσιο προβλέπει χρηματοδοτικό κονδύλιο ύψους 175 δισ. EUR σε τρέχουσες τιμές για την υλοποίησή του κατά την περίοδο 2028-2034.
3. Προκειμένου να εξασφαλιστεί μια απρόσκοπτη επενδυτική διαδρομή, η Επιτροπή προτείνει να δημιουργηθεί ένας στενός δεσμός με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας (ETA), ιδίως μέσω συνεργατικών δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας που θα στηρίζουν τα σκέλη πολιτικής του ETA.
4. Η Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας (ITRE) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είναι αρμόδια για τις προτάσεις αυτές. Ο κ. Christian Ehler (PPE, ΓΕ) ορίστηκε εισηγητής για το πρόγραμμα-πλαίσιο και ο κ. René Repasi (S&D, ΓΕ) ορίστηκε εισηγητής για το ειδικό πρόγραμμα.
5. Στις 12 Ιανουαρίου 2026 το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο γνωμοδότησε σχετικά με τις προτάσεις³.
6. Στις 22 Ιανουαρίου 2026 η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε σχετικά με τις προτάσεις⁴.
7. Στις 7 Μαΐου 2026 η Επιτροπή των Περιφερειών διατύπωσε σχέδιο γνώμης σχετικά με τις προτάσεις⁵.

¹ 12007/25 REV 1.

² 12005/25 REV 1.

³ 5280/26.

⁴ 9403/26.

⁵ 9391/26.

II. ΠΡΟΟΛΟΣ ΠΟΥ ΣΗΜΕΙΩΘΗΚΕ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

8. Το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας πραγματοποίησε ειδικές συζητήσεις προσανατολισμού σχετικά με θεματικούς τομείς που συνδέονται με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» κατά τις συνόδους του στις 30 Σεπτεμβρίου 2025, στις 9 Δεκεμβρίου 2025, στις 27 Φεβρουαρίου 2026 και στις 29 Μαΐου 2026. Οι συζητήσεις προσανατολισμού παρείχαν γενική καθοδήγηση και κάλυψαν τα θέματα της έρευνας και της καινοτομίας για διπλή χρήση, της ασφάλειας και της άμυνας, των μελλοντικών ευρωπαϊκών συμπράξεων, της χάραξης στρατηγικών προτεραιοτήτων και της διεύρυνσης, με σκοπό τον καθορισμό θέσης του Συμβουλίου.
9. Κατά τη διάρκεια της δανικής και της κυπριακής Προεδρίας, η Ομάδα «Έρευνα» εξέτασε εννέα συμβιβαστικά κείμενα της Προεδρίας που αφορούσαν και τις δύο προτάσεις.
10. Κατά τη συνεδρίασή της στις 24 Ιουνίου 2026, η EMA επιβεβαίωσε τα κείμενα των γενικών προσεγγίσεων και κάλεσε το Συμβούλιο να καταλήξει σε συμφωνία επί των κειμένων ως σημείο «Α» της ημερήσιας διάταξης προσεχούς συνόδου του. Επιβεβαίωσε επίσης το κείμενο της δήλωσης ως έχει στην προσθήκη ADD 1 του παρόντος σημειώματος και κάλεσε το Συμβούλιο να εγκρίνει το κείμενο της εν λόγω δήλωσης ως σημείο «Α» της ημερήσιας διάταξης προσεχούς συνόδου του.
11. Καθώς το πρόγραμμα-πλαίσιο και το ειδικό πρόγραμμα που προτείνονται ανήκουν στη δέσμη προτάσεων που συνδέονται με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ), όλες οι διατάξεις των κειμένων που έχουν δημοσιονομικές επιπτώσεις ή αντιστοιχούν στα στοιχεία που αποτελούν αντικείμενο των οριζόντιων διαπραγματεύσεων για το ΠΔΠ έχουν τεθεί σε αγκύλες και, ως εκ τούτου, εξαιρούνται από τη μερική γενική προσέγγιση, εν αναμονή περαιτέρω προόδου επί του ΠΔΠ. Οι διατάξεις αυτές επισημαίνονται στο κείμενο εντός αγκυλών. Οι διατάξεις σχετικά με τα μέτρα διεύρυνσης αποτελούν τμήμα μιας συνολικής ισορροπίας και πρέπει να ερμηνεύονται υπό το πρίσμα της τρέχουσας κατάστασης των διαπραγματεύσεων σχετικά με τη συνολική δέσμη του ΠΔΠ.
12. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι διατάξεις σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT) και τις κοινότητες γνώσης και καινοτομίας (ΚΓΚ) δεν προδικάζουν την τελική θέση του Συμβουλίου σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT) και τις κοινότητες γνώσης και καινοτομίας (ΚΓΚ) που θα καθοριστεί σε μεταγενέστερο στάδιο, μετά την εξέταση της επικείμενης πρότασης της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση του κανονισμού για το EIT. Εν προκειμένω, περιλαμβάνεται δήλωση του Συμβουλίου στην προσθήκη ADD 1 του παρόντος σημειώματος.

III. ΠΡΟΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

13. Τα σχέδια εκθέσεων των εισηγητών σχετικά με το πρόγραμμα-πλαίσιο και το ειδικό πρόγραμμα εκδόθηκαν στις 3 Μαρτίου 2026 και παρουσιάστηκαν στη συνεδρίαση της ITRE στις 13 Μαρτίου 2026, γεγονός που εγκαινίασε επίσημα το στάδιο του ουσιαστικού ελέγχου και των τροποποιήσεων εκ μέρους της επιτροπής. Η έγκριση των τελικών εκθέσεων της ITRE προβλέπεται επί του παρόντος για τις 10 Σεπτεμβρίου 2026, ενώ η ψηφοφορία της ολομέλειας σχετικά με τη διαπραγματευτική εντολή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αναμένεται κατά τη συνεδρίαση στις 5-8 Οκτωβρίου 2026.

IV. ΚΥΡΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΙΒΑΣΤΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

14. Τα κύρια στοιχεία του συμβιβαστικού κειμένου μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:
- α) Το προτεινόμενο μοντέλο **διακυβέρνησης** ενισχύει τη συμμετοχή του Συμβουλίου και των κρατών μελών στη διαδικασία χάραξης στρατηγικών προτεραιοτήτων του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Η διαδικασία θα ξεκινάει με την παροχή συμβουλών από την Επιτροπή Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και Καινοτομίας (ERAC) σχετικά με τους προσανατολισμούς E&K. Οι συμβουλές αυτές θα βασίζονται σε διερεύνηση προοπτικών και τεκμηριωμένη ανάλυση που θα παρέχονται, μεταξύ άλλων, από τις υπηρεσίες της Επιτροπής. Οι συμβουλές αυτές της ERAC θα τροφοδοτούν στη συνέχεια την κατάρτιση πολυετούς στρατηγικού εγγράφου από την Επιτροπή. Η στρατηγική σύνθεση της επιτροπής προγράμματος στο πλαίσιο του συμβουλευτικού της ρόλου θα παρέχει συστάσεις σχετικά με τη συνολική στρατηγική κατεύθυνση και τις προτεραιότητες του προγράμματος και θα συντονίζεται μέσω κοινών συνεδριάσεων με τη γενική επιτροπή του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας, ιδίως όσον αφορά τον πυλώνα II.
 - β) Μεταξύ των **οριζόντιων αρχών**, το συμβιβαστικό κείμενο πρόσθεσε παραγράφους σχετικά με την προώθηση της διασυννοριακής συνεργασίας, την προσέγγιση διπλής χρήσης εκ σχεδιασμού του προγράμματος, την εφαρμογή της ισότητας των φύλων εξ ορισμού και τις συνέργειες με άλλα προγράμματα της Ένωσης.

- γ) Το συμβιβαστικό κείμενο ενισχύει τις διατάξεις για τις **ευρωπαϊκές συμπράξεις**, αναθέτοντας στο Συμβούλιο ή στα συμβουλευτικά του όργανα καθοδηγητικό ρόλο στον καθορισμό των τομέων των συμπράξεων και απευθύνοντας έκκληση για συνοχή με άλλα προγράμματα της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά τις δραστηριότητες ανάπτυξης. Το κείμενο αποφασίζει επίσης τις συμβατικές ρυθμίσεις στις οποίες θα πρέπει να βασίζονται οι συμπράξεις, τα είδη και τις λεπτομέρειες των συνεισφορών και εισάγει μια ισχυρότερη προσέγγιση κύκλου ζωής, συμπεριλαμβανομένων ρυθμίσεων παρακολούθησης, μετάβασης και σταδιακής διακοπής. Το κείμενο προβλέπει επίσης τη διάθεση μέγιστου ποσού του πυλώνα II στα διάφορα μέσα συμπράξεων. Οι συμπράξεις εντάσσονται σε μια συνεκτική προσέγγιση χαρτοφυλακίου και αναμένεται να στηρίζουν ολόκληρη την αξιακή αλυσίδα έρευνας και καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ανάπτυξης που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο άλλων ενωσιακών και εθνικών προγραμμάτων.
- δ) Όσον αφορά την **ασφάλεια της έρευνας**, το συμβιβαστικό κείμενο εισάγει ειδικό ορισμό καθώς και ειδικό άρθρο που καθορίζει το πλαίσιο για τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και τον μετριασμό των κινδύνων που συνδέονται με τις δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας. Αποφασίζει περαιτέρω τα μέτρα που μπορούν να εφαρμόζονται, όπου αυτό δικαιολογείται, για τον καθορισμό, μεταξύ άλλων, των περιορισμών συμμετοχής, των απαιτήσεων που σχετίζονται με τα αποτελέσματα και των πρόσθετων διασφαλίσεων. Ταυτόχρονα, οι ίδιες αυτές διατάξεις εξακολουθούν να προωθούν μια αναλογική προσέγγιση βάσει κινδύνου καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος και να διαφυλάσσουν την αρχή «ανοικτή στο μέτρο του δυνατού, κλειστή στο μέτρο του αναγκαίου».
- ε) Όσον αφορά τον **πυλώνα I (Επιστήμη αριστείας)**, το κείμενο περιλαμβάνει τροποποιήσεις σχετικά με τις ρυθμίσεις εργασίας και τη διάρκεια της θητείας του προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας (ΕΣΕ), καθώς και σχετικά με τη σύνθεση και τη διάρκεια της θητείας του επιστημονικού συμβουλίου του ΕΣΕ. Τόσο για το ΕΣΕ όσο και για τις δράσεις Marie Skłodowska-Curie (MSCA), προστίθεται ειδική έμφαση στους ερευνητές που βρίσκονται στην αρχή της σταδιοδρομίας τους.

- στ) Όσον αφορά τον **πυλώνα II (Συνεργατική έρευνα και καινοτομία)**, αποσαφηνίστηκε η εστίαση της **συνιστώσας «Κοινωνία»**, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης του προγράμματος στα τμήματα έρευνας και καινοτομίας των αποστολών της ΕΕ και του Νέου Ευρωπαϊκού Μπάουχαους (NEB), καθώς και η συνοχή με τη συνιστώσα «Ανταγωνιστικότητα». Το συμβιβαστικό κείμενο εισάγει επίσης διατάξεις που αποσκοπούν στη διασφάλιση ισορροπημένης προσέγγισης μεταξύ συνεργατικών ερευνητικών δράσεων από τη βάση προς την κορυφή και προκαθορισμένων θεμάτων από στρατηγικούς τομείς.
- ζ) Όσον αφορά τον **πυλώνα III (Καινοτομία)**, προσδιορίζεται περαιτέρω ο ρόλος των διαχειριστών προγράμματος του **Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας (ΕΣΚ)**, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη διαχείριση χαρτοφυλακίων καινοτομίας υψηλού κινδύνου. Είναι σημαντικό ότι το αναθεωρημένο κείμενο περιλαμβάνει τη δυνατότητα του **ΕΣΚ να στηρίζει την καινοτομία στην κρίσιμη υπερπροηγμένη τεχνολογία με έμφαση στις αμυντικές εφαρμογές**, έως ένα ανώτατο ποσό του προϋπολογισμού του πυλώνα III, με παράλληλη αποσαφήνιση της συμπληρωματικότητας με το ΕΤΑ.
- η) Όσον αφορά τον **πυλώνα IV (Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας)**, ανατίθεται στο Συμβούλιο ή στα συμβουλευτικά του όργανα ρόλος στον καθορισμό των τομέων στήριξης του κόστους κατασκευής ή σημαντικής αναβάθμισης των υποδομών έρευνας και τεχνολογίας. Το κείμενο αποσαφηνίζει περαιτέρω τον στρατηγικό ρόλο των σχετικών φόρουμ υποδομών και εισάγει κριτήρια όσον αφορά στοιχεία που αποδεικνύουν νέες ικανότητες και την αποτελεσματική εφαρμογή τους.
- θ) Όσον αφορά τη **διεύρυνση**, μετά τη μερική αφαίρεση αγκυλών για τις σχετικές διατάξεις από την Προεδρία, προστίθενται περαιτέρω διευκρινίσεις όσον αφορά τα υποστηρικτικά μέτρα, ιδίως τη συνέχιση των επιτυχημένων μέσων και την πιθανή θέσπιση νέων. Το συμβιβαστικό κείμενο ενισχύει επίσης τον στόχο της διαρκούς σύγκλισης των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και της συνεχούς προόδου σε ολόκληρη την Ένωση. Σε μεγάλο αριθμό αντιπροσωπιών, η συμφωνία για τις διατάξεις αυτές συνδέεται στενά με την τρέχουσα κατάσταση των διαπραγματεύσεων για τη συνολική δέσμη του ΠΔΠ.
- ι) Όσον αφορά τους **κανόνες συμμετοχής και διάδοσης**, αποσαφηνίστηκαν η διατύπωση σχετικά με τα κριτήρια επιλεξιμότητας, καθώς και περαιτέρω βελτιώσεις των διατάξεων σχετικά με την αξιολόγηση των προτάσεων.

- ια) Όσον αφορά την **επιτροπολογία**, προστέθηκε η διαδικασία εξέτασης για όλες τις συνθέσεις, εκτός από το πρόγραμμα εργασιών του ΕΣΕ. Εισάγεται ρήτρα μη διατύπωσης γνώμης, η οποία εμποδίζει την έκδοση εκτελεστικών πράξεων όταν η επιτροπή προγράμματος δεν διατυπώνει γνώμη.

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

15. Το Συμβούλιο (Μεταφορές, Τηλεπικοινωνίες και Ενέργεια) καλείται:

- να καταλήξει σε συμφωνία ως προς τη μερική γενική προσέγγιση για το πρόγραμμα-πλαίσιο, ως έχει στο έγγραφο 10464/26, ως σημείο «Α» της ημερήσιας διάταξης,
- να καταλήξει σε συμφωνία ως προς τη μερική γενική προσέγγιση για το ειδικό πρόγραμμα, ως έχει στο έγγραφο 10465/26, ως σημείο «Α» της ημερήσιας διάταξης,
- να εγκρίνει, ως σημείο «Α» της ημερήσιας διάταξης, το κείμενο της δήλωσης ως έχει στην προσθήκη ADD 1 του παρόντος σημειώματος.